

DE CE FAC OAMENII COMERT?

INTRODUCERE

Cunostinte economice

Comertul este un schimb de bunuri și servicii făcut cu un anumit scop. Într-un act de schimb fiecare parte implicată urmărește obținerea unui anumit câștig. Dacă unul sau altul dintre parteneri se convinge că nu mai poate câștiga nimic, schimbul va înceta.

Deprinderi intelectuale

Oamenii apreciază satisfacția obținută ca urmare a unui act de schimb dintr-o perspectivă economică (ei cântăresc câștigurile și pierderile posibile).

Elevii vor utiliza raționamentul de tip economic pentru a explica deciziile pe care le-au luat ca participanți la actele de schimb simulate pe parcursul lecțiilor.

CONCEPTE

- Comert
- Motivatie
- Costuri
- Beneficii

OBIECTIVELE LECTIEI

Elevii vor:

1. participa la acte de schimb;
2. descrie motivele care i-au determinat să schimbe diferite bunuri;
3. estime costurile și beneficiile actelor de schimb la care au participat;
4. explica urmarile actelor de schimb pe care le-au inițiat.

DESCRIEREA LECTIEI

În această lecție, elevii sunt puși în situația de a schimba diferite

bunuri, simulând o piață a bunurilor și a serviciilor. Ei folosesc această experiență pentru a cerceta cu atenție condițiile care favorizează sau frânează schimburile comerciale între indivizi.

TIMP NECESAR: 1 ora de clasă

MATERIALE

Multe lucruri mici, ușor de tranzacționat – de exemplu: bomboane, pachetele cu stafide, pungute cu semințe, creioane, abtibilduri, fructe, legume, lista cu subiecte de examen – puse în pungi de hârtie opacă (maro). Fiecarui elev îi va reveni câte o pungă.

PROCEDEE

1. Anunțați elevii că astăzi au posibilitatea de a participa la o activitate de schimb economic. Scopul acestei activități este de a identifica motivele pentru care oamenii fac comerț.

2. Întrebați clasa: **De ce fac oamenii comerț?** Notati la tabla câteva răspunsuri date de elevi. Ele vor fi ipotezele pe care clasa va trebui să le verifice, aducând dovezi prin care să le confirme sau să le infirme.

3. Prezentați clasei următoarea situație: Imaginați-vă că un sofer tânăr oprește mașina la o pompă de benzină cu autoservire. El pune în rezervor benzină în valoare de 10\$ și apoi plătește suma corespunzătoare proprietarului pompei. Cine a câștigat și cine a pierdut în urma tranzacției? (Răspuns: *Amândoi au câștigat și au pierdut: soferul a pierdut puterea de cumpărare a 10\$ și a câștigat câțiva litri de benzină, iar proprietarul a pierdut câțiva litri de benzină și a câștigat puterea de cumpărare a 10\$.*)

4. Dati fiecărui elev câte o pungă în care se găsesc diferite obiecte, distribuite inegal. De exemplu, unui elev dați-i o pungă în care se găsesc doar o listă cu subiecte de examen. Alți elevi, mai puțin norocoși, dar nu prea mulți, dați-le pungi cu câte două lucruri pe care nu le apreciază nimeni. Celor mai mulți elevi dați-le pungi în care se găsesc mai multe exemplare ale aceluiași obiect (de exemplu: 10 napolitane Milky Way sau 20 de boabe de fasole). Câțiva elevi vor primi în pungi 3 lucruri diferite, fiecare dintre acestea în cantitate mare (de exemplu: 10 pungi cu seminte, 6 papiote de ata, 8 radiere). Pungile sunt de culoare închisă, astfel încât lucrurile din interior să nu poată fi văzute; doar posesorul pungii va cunoaște conținutul pachetului.

Atunci când pregătiți pungile, străduiți-vă să creați contraste puternice, cum ar fi:

- elevi care au puține lucruri de tranzacționat;
- elevi care au multe lucruri pe care ceilalți nu le apreciază;
- elevi care au lucruri cautate, dar în cantități mici;
- elevi care pot tranzacționa o mare varietate de lucruri.

5. Îndemnați elevii să facă schimb cu lucrurile pe care le-au primit. Timpul pus la dispoziție este de 5 minute. Elevii pot schimba orice obiect vor, după cum hotărăsc ei înșiși, dar nu sunt obligați să participe la schimb.

6. După 5 minute de tranzacționare, cereți elevilor să revină la locurile lor și să expună pe banci lucrurile pe care le dețin acum, ca urmare a schimburilor efectuate.

Comentați actul de comerț simulat. Puneți următoarele întrebări:

- A. Câți dintre voi ați făcut schimb cu diferite obiecte?**
(Elevii care au făcut tranzacții anunța acest lucru prin ridicarea unei mâini.)
- B. Ce lucruri ați schimbat?** (Cereți elevilor să exemplifice.)
- C. Care a fost lucrul cel mai cerut?**

Dar, cel mai puțin cerut?

- D. A făcut cineva mai mult de o singură tranzacție?** (În această situație pot fi mai mulți elevi.)
- E. De ce ați făcut schimb?**
(Răspuns: *Oamenii sunt tentați să renunțe la lucrurile pe care le apreciază mai puțin în schimbul celor pe care le apreciază mai mult.*)
- F. De ce sunt tentați oamenii să ofere la schimb un număr mare de lucruri pe care le apreciază?** (Răspuns: *Dacă un bun este oferit într-o cantitate mare, utilitatea lui scade. Cineva renunță mai ușor la o ciocolată Snickers atunci când are cel puțin zece bucăți, decât atunci când are o singură bucată de ciocolată*.)
- G. Cei care au avut mai puține lucruri au participat în egala măsură cu ceilalți la tranzacții?** (Răspuns: *Nu, participarea acestora a fost, în general, redusă. Dacă însă lucrurile pe care le-au avut au fost cerute de ceilalți, situația s-a schimbat. De exemplu, elevul care avea doar lista cu subiecte de examen a putut participa în condiții mai bune la tranzacții, spre deosebire de elevii care au avut doar 2 pungi cu seminte. Aceștia din urmă au participat în mai mică măsură la schimb, și pentru că au avut prea puține lucruri de tranzacționat, dar și pentru că acestea nu au fost cerute de ceilalți.*)
- H. Felul în care v-ați comportat în timpul tranzacțiilor confirmă sau infirmă răspunsurile pe care le-ați dat la începutul lecției la întrebarea: De ce fac oamenii comerț?**
- I. Ce costuri și, respectiv, ce beneficii ați avut în urma actelor de schimb?**
(Răspuns: *Costul schimbului a fost lucrul la care s-a renunțat în cadrul schimbului. Beneficiul obținut este lucrul dobândit.*)
- J. Ați fost cu toții mulțumiți de**

rezultatele tranzacțiilor? (Răspuns: *Probabil ca nu. Elevii care au avut puține lucruri de tranzacționat s-ar putea să nu fie mulțumiți. La fel, elevii care au avut lucruri puțin apreciate de ceilalți; ei s-au simțit scoși din joc. Pot fi nemulțumiți și elevii care nu au putut intra în posesia unor lucruri pe care și le-au dorit sau cei care, după ce au încheiat o anumită tranzacție, și-au dat seama că ar fi putut câștiga mai mult. În fine, ar putea fi nemulțumiți elevii care au supraestimat fie costurile, fie beneficiile, fie ambele.*

Schimbul economic nu garantează satisfacția. *Din perspectiva economică, este de reținut, în primul rând, faptul că va exista comerț atât timp cât oamenii cred că le va fi mai bine dacă fac schimb decât dacă nu fac.)*

K. Dacă și mâine s-ar organiza o activitate de acest tip, câți elevi ar mai face schimb? (Răspuns: *Totți aceia care cred că beneficiile ar putea depăși costurile; dar nu ar mai fi interesați să facă schimb cei care cred contrariul.)*

L. În ce măsură simularea realizată în clasa corespunde situațiilor din viața reală? (Răspuns: *A se compara această activitate cu exemplul dat la Procedee, secvența 3 cel cu soferul care cumpără benzina de \$ 10. Concluzia la care se ajunge este că există multe asemănări, dar și deosebiri: schimbul simulat nu s-a făcut prin intermediul banilor, iar elevii nu au muncit pentru a obține lucrurile pe care le-au schimbat, deci ei nu pot vorbi despre costuri de producție).*

ÎNCHEIERE

Împreună cu elevii, formulați următoarele concluzii:

Conceptele care trebuie reținute sunt: *costuri, beneficii și schimb.*

Ele vor fi folosite în analizele economice, inclusiv în cele referitoare la comerț internațional. Lucrurile învățate în această lecție sunt utile și pentru înțelegerea modului în care se desfășoară tranzacțiile internaționale.